

16.11.2016

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

VM014:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

Esityksen tarkoituksena on toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon ja aluehallinnon uudistuksesta aiheutuvat muutokset arvonlisäverolainsäädäntöön. Arvonlisäverolakiin lisättäisiin säännökset maakuntien ja niiden palvelulaitosten verokohtelusta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) toteaa lausuntonaan seuraavan.

Yleiset periaatteet

Aluehallintouudistuksen yhteydessä perustettavien maakuntien ja maakunnan palvelulaitosten toiminta olisi yleensä muuta kuin verollista liiketoimintaa, kuten viranomaistoimintaa taikka verosta vapautettua terveyden- tai sairaanhoitoa tai sosiaalihuoltoa. Maakunnan toimiessa kilpailluilla markkinoilla sitä koskisi pääsääntöisesti yhtiöittämisvelvollisuus. Maakunnalla tai sen laitoksella voisi kuitenkin olla myös verollista liiketoimintaa. Liiketoiminnan muodossa harjoittamastaan toiminnasta maakunnan olisi suoritettava veroa arvonlisäverolain yleisten periaatteiden mukaisesti. Toiminnan katsottaisiin tapahtuvan liiketoiminnan muodossa samoilla edellytyksillä kuin muidenkin julkisyhteisöjen toiminnan. Lähestymistapa on KKV:n arvion mukaan perusteltu verotuksen neutraalisuuden turvaamiseksi.

Maakunnan eri toimintojen verollisuus ratkaistaisiin esitysluonnoksen mukaan tapauskohtaisen arvioinnin perusteella verotus- ja oikeuskäytännössä. Ottaen huomioon arvonlisäveron välillisen veron luonteen KKV arvioi, että on jossain määrin ongelmallista, että toimintojen verollisuus nojaisi kovin-kaan laajalti tapauskohtaiseen arviointiin. Mikäli näin tapahtuisi, edellytykset veron vyöryttämiseen asiakkaille heikkenisivät. Samalla lainsäädännön kilpailuneutraliteetti saattaisi kärsiä.

Maakunta olisi pääsääntöisesti velvollinen suorittamaan oman käytön veroa muiden julkisyhteisöjen tavoin. Hallinnollisen yksinkertaisuuden vuoksi maakunnan ei olisi kuitenkaan suoritettava oman käytön veroa kiinteistöhallintapalvelun ottamisesta omaan käyttöön silloin, kun palvelujen kohteena olevaa kiinteistöä käytettäisiin verottomassa liiketoiminnassa. KKV arvioi, että tätä voitaneen pitää perusteltuna, jotta järjestelmä säilyy helposti hallinnoitavana.

16.11.2016

Hankinnat ja arvonlisävero

Maakunnalle ja maakunnan palvelulaitokselle korvattaisiin verotonta toimintaa varten tehtyihin hankintoihin sisältyvä arvonlisäverokustannus vastaavalla tavalla kuin kunnille ja valtiolle. Arvonlisäveron vaikutuksen poistaminen hankintamuodon valintaan on toteutettu kuntien osalta verojärjestelmän kautta. Maakunnallisen toiminnan osalta otettaisiin käyttöön uusi valtion talousarviomenettely. Menettely koskisi muuta maakunnan järjestämistä vastuulle siirtyvää toimintaa kuin laajan valinnan vapauden piiriin kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja kilpailuilla markkinoilla tapahtuvaa toimintaa.

KKV arvioi, että uudistus turvaa osaltaan kilpailu- ja hankintaneutraalisuutta ja on yhteensopiva sosiaali- ja terveyspalveluja koskevan uudistuksen tavoitteiden kanssa siltä osin kuin uudistuksen tavoitteena on varmistaa maakunnallisten ja yksityisten palvelun tuottajien, kolmannen sektorin palvelun tuottajat mukaan lukien, samanarvoinen asema.

Lopuksi

Esitysluonnoksessa on kyse arvonlisäverolainsäädännön sopeuttamisesta muussa lainsäädännössä tapahtuviin muutoksiin, ja uudistus on näin ollen perusteltu. KKV arvioi tällä hetkellä sote-uudistuksesta ja valinnanvapausjärjestelmästä saatavilla olevien tietojen perusteella, että esitysluonnos noudattaa arvonlisäverolain neutraliteettiperiaatteita pyrkien osaltaan turvaamaan niin kilpailuneutraalisuutta kuin hankintaneutraalisuutta.

KKV tähdentää, että verotusta koskevassa jatkovalmistelussa tulee kaikilta osin kiinnittää huomiota kilpailun edellytysten tasapuolisuuden turvaamiseen. Tavoitteena tulee olla, että verotusta koskeva sääntely tai soveltamiskäytäntö eivät johda miltään osin tilanteisiin, jossa julkisyhteisö saa tosiasiaa etua yksityiseen, mukaan lukien kolmannen sektorin palvelutuotanto, nähden esimerkiksi piilevän arvonlisäveron aiheuttaman neutraliteettihaitan kautta.

Päivi Hentunen
Pääjohtajan sijainen
ylijohtaja

Liisa Vuorio
Erikoistutkija